

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

A LA RECTORIA.

Allí tot se despatxa: batismes y enterros y casaments. No hi posan un rètol que diga «*prontitud, perfeccion y economia*» perquè no coneixen encare 'ls estímuls de la competència. Cada parroquia té la seva demarcació, y aixís per exemple, si son de Sant Pau y desitjan casarse al camaril de la Mercé, haurán de pagar á totas dugas parroquias. Los rectors son capassos de perdonarlos los pecats; pero lo qu' es una peseta, de cap manera; aquesta si que no la perdonan may.

Aixó proba que son nobles y generosos. Los bens de la terra son un gran obstacle per conquistar la gloria del cel, per aixó mentres los prestan un servey del culto ab una má, ab l' altre cobran los honoraris.

Los drets pels batismes y per l' administració dels sacraments no son molt considerables. Tampoch ho son los d' enterro, funerals y absoltas, y no obstant si algun dia 's moren, ja coneixerán que 'l morir-se es un luxu molt car, si es que no volen anarse'n al cementiri com los gossos ó 'ls libre-pensadors.

Llavoras sabrán lo que costan quatre draps negres

penjats á las parets de l' iglesia, un rengla de cadiras endoladas, y unas quantas dotzenas sense res que las distingeixi, uns quants ciris y un grapat de candelas per l' ofertori; un fagot, dos flautas y dos violins, un repich de campanas y un parell d' absoltas cantadas á corra-cuyta.

Ja veurán com desseguida lo que gastan ab un funeral senzill los hi hauria bastat per viurer un any més sense treballar y anar ab cotxe.

Pero un dia 'ns ocuparem de aquest tema dels enterros, y de segur que veurán cosas bonas, admirables....

Avuy nos hém proposat parlar dels casaments, que sempre es un acte més alegre, per més que per molts las conseqüencias sigan tristas.

Allá hi compareixen los nuvis, cada hú per ell; los minyons ja tocats per l' esperit del sigle, ab lo front alt, y com dihent:—Si, vés que m' esplicas!

No més que al veure'ls, lo rector ó 'l vicari ja baixan 'ls ulls, com si pensessin.—«Aquest fá cara de tarot-lirot, y si l' hi passa pèl cap, será capás de dirte'n quatre de frescas.

En cambi ellas que no han pogut deixar del tot la tirania de las preocupacions, més modestas ó recatadas entran ab lo cap baix y tremolant. Han après de cor la doctrina, y temen qu' en lo moment oportú quedarán cortadas.

Llavors ¡ab quina altivés se las miran! La mirada del capellá sembla la del inquisidor. La nena no gosa á alsar los ulls, surt del pás de la manera que pot, y quan torna á casa la futura sogra, crida al futur gendre y l' hi diu:

—Noy, Mossen Maurici, l' ha apretada molt. Lo nuvi fá una ganyota de desagrado.

Pero 'l rigor en los exámens puja ó baixa com lo termómetro al efecte del calor ó del fret, segons las temporadas políticas perquè atravessa 'l país.

En temps de tamborinadas los capellans están molt mansos; y en temps de reacció son molt partidaris dels fueros.

Jo recordo, quan vaig casarme, per cert en temps de la República, que, coneixent las mèvas ideas y després de fer mil protestas de que era una obligació que tenian, vá limitarse á preguntarme, si sabia quants Déus hi havia, y ab no més respondreli que si, vá darse per satisfet.

Tal vegada vá creure's que l' hi hauria respost que hi havia 'l Déu d' Olot. ¡Qui sab!

A un amich mèu que duya bigoti y pera y que vá donarli la deria de presentarse á la rectoria parlant catalá, 'l rector va preguntarli:

—¿Pertenece Vd. á la milicia?
Y ell vá respondre:

—Si señor, soy sargento primero de la milicia nacional.

Al sentir aixó, ja no vá buscarli més cansons, despatxantlo desseguida.

Jo conech un actor que al anar á la rectoria á sufrir l' exámen de doctrina, vá presentarse molt atent y campetxano, y donant conversa agradable al senyor Rector.

—Es un acte molt útil aquest del exámen de doctrina, deya: jo comprench qu' es necessari.

—¡Oh! Si senyor, feya 'l rector: tot ho té previst la nostra santa religió. Los casats tindrán fills, y al tenirlos es necessari saber educarlos en lo sant temor de Déu...

—Exactament: es lo que jo hi dit sempre. Bueno, si no l' hi sab mal, comensarem l' exámen.

—Vosté mateix, respongué l' actor ficantse la má á l' infern de la livita y trayentse una doctrina.

—¿Sab quants son los articles de la Santa fé católica?

—¿A quina página son, si es servit?

—Com á quina página! Es á dir que no 'ls sab...

—Home, no s' exasperi: ¿no diu que tinch d' ensenyar la doctrina á la familia? Home l' hi llegiré: aixó ray ¿que té més?...

Lo més cremador, en temps de reacció, es que demanan los butlletins de haver complert ab la parroquia.

Per fortuna hi ha escolans que 'n fan colleccions y las venen, y fins las donan bastant barato.

¡Quina llástima, que aquest servey no 'l dongan per empresa!

P. DEL O.

CARTA AL SR. DE BRAY.

JEFE D' ORDRE PÚBLICH.

Molt Sr. mèu: Sens empaig aquesta carta l' hi faig. Diu que las cosas que 's roban aquí á Barcelona, 's troban ab lo lladre, al seu despaig.

L' objecte de la present es dirli senzillament que m' han robat á n' á mí: dediqui al robo un moment y végi'l de descubrí.

Faltan detalls? L' hi daré tots los que vu ga vosté. Lo fet passá ahí á la nit

«Quien mal anda mal acaba.»

quan me retirava al llit:
las dugas no eran bèn bè.

Jo vaig rebre aquest atach
sens saber com, l' hi asseguro.
Are 'm veig en un apuro:
lo que m' han prèns fa tic-tac
y no es cap rellotje.... ho juro.

Lo lladre es una xicota
que 'l pensarhi 'm destarota:
guapa, elegant ¡qui 'u diria!
¡Y ab uns ulls! ¡Ave María
no mes mirant alborota.

Encara no vá passar
jo m' ho vaig troba á faltar.
¡Cregui que aixó es un horror!
Digui: la podré agafar
y dirli que 'm torai 'l cor?

P. DEL O.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Espectacle teatral de verdadera importancia son las funciones que dona la companyia dramática italiana en lo teatro de Novedats. ¡Quins grans actors son la Marini y en Cereza! ¡Y que bè que tots los restants saben secundarlos!

Jo prou voldria fer una resenya de las obras que han posat en escena; pero avuy m' ho impedeix la falta d' espay. Ho deixarem pèl número vinent, pèl qual, desd' are puch dirlos que 'ls hi preparo una sorpresa.

Lo públich hi assisteix á glops. En algunas funciones s' ompla 'l teatro; en altres no més que set ó vuit filas. Francament, aixó es molt sensible. A Madrid la companyia de la Marini feya sempre plé, y seria molt dolorós que hagués de dirse que 'l públich de Madrid es més ilustrat que 'l de Barcelona.

Continúan al Espanyol donant la *Vuelta al mundo*, y 'l fotógrafo Arenyas tot sovint amenisa las funciones, repartint retratos dels principals artistas.

Al Tivoli *La Virgen del Pilar* fa 'l gasto.
Al Circo equestre, en Trewy no 's cansa de fer equilibris, mentres s' espera l' arribada de una verdadera colonia de nous artistas.

Finalment al Retiro s' ha estrenat un ball *La escuela de baile*, de género cómich, ball que per cert es molt graciós, y una pessa *Vots son triunfos*, arreglo de una joguina francesa, degut á la ploma sempre festiva de Eduardo Aulés. Es un' obra sense pretensions que no 's proposa sino fer riure. Lo mateix autor ho diu al final: «Han rigut? Donchs l' autor ja está satisfet: no 'l cridin pas.» Y 'l públich lo crida.

Al Odeon donan cada diumenje un cove d' actes. Lo dia de Sant Jaume ván representar un drama en 4 actes, un altre ab 10 quadros y una pessa.

S' assegura que l' encarregat de tirar teló s' ha fet pujar lo sou.

N. N. N.

ESQUELLOTS.

Are que 'l Terso está condemnat y absolt en Boet, los neos per consolarse, diuhen que tot aixó ha sigut un cop de la masoneria.

Res de masons; no senyors; y la veritat avants que tot. ¿No saben que ha sigut aixó? Un cop de massa!

Diumenje passat vá donarse l' anunciada corrida. Si haguessin vist la plassa... ¡Feya un goig!... Figurínse 'ls tendidos que semblavan panotxas de blat de moro, sino que 'ls grans eran caps.

Los toros navarros, francament, no semblavan de aquella terra, perque no eran tossuts. No obstant, vá haverhi dos ulls de perdiu, lo quint y 'l de gracia, que ván distingirse.

Are en quant á la quadrilla no 'ls diré més sino que á pesar de ser los toros dolents, vá lluhirse. Si senyors: lo Gordito y en Felipe Garcia ván portarse com uns homes. Aquí veuran lo que haurian fet si haguessin trobat toros bons.

Aixó de bons se deixa pèl diumenje vinent, en que 's lidiaran toros andalusos y navarros en competencia.

Aquestas cosas s' han de fer aixis: fins entre 'ls animals la competencia espavila.

Lo conegut dibuixant Apeles Mestres acaba de publicar lo número 6 de la *Granizada*. Es notable com los anteriors y com ells se ven en la llibreria de 'n Lopez.

En lo més fort de l' istiu ressona una paraula tétrica: demà no hi haurá glas: demà als cafés no hi haurá

sorbetes. Los magatzems y 'ls fabricants s' han declarat en huelga.

¡Terrible paraula!

Jo sè de un cafeter que vá agafar una conjestió cerebral de l' enrabada.

—Correu á buscar glás, vá dir lo metje, sino no responch de la seva vida.

—Precisament, l' hi ván respondre, de la falta de glás l' hi vè tot lo mal.

En un café, un senyor tot tranquil, exclama:

—Pórtim un granisat de xulla.

—S' han declarat en huelga: no n' hi ha, ni 'n trobará en tot Barcelona, respon lo mosso.

—Home, 'm deixa fret.

—Aixis ray, si 'l deixo fret ja no necessita granisat.

—¿Ahont vés Miquel?

—A refrescar.

—Si, pots anar á refrescar... ¿Qué no sabs que no hi ha gelats á cap café?

—Home, m' arribaré á la font de Canaletas que diuhen qu' es la més fresca.

La broma ha durat no més que dos dias: al últim los provehedors y l' Ajuntament s' han avingut.

No pòdia ménos: l' ajuntament será sempre rebut ab fredor.

A la presó de Sant Feliu de Llobregat vá morir-se un pres pobre.

L' escarceller demará diners al Ajuntament per enterrarlo, y l' Ajuntament respongué que no hi havia cap partida al presupuesto destinada á n' aquest objecte.

Aná llavors á trobar al rector, implorant la seva caritat, y 'l rector contestá que pagant Sant Pere canta. Aquesta es la caritat evangélica.

Un miracle.

En Taronchers (Valencia) una noya 's torna cega. Vá á consultar als metjes y l' hi diuhen que no hi ha remey pèl mal perque la infelis tè la gota serena.

Llavors ella se 'n vá á la catedral, prega una estona ab gran devoció... y recobra la vista.

Are no sáhem si á la catedral de Valencia, en vista d' aixó s' hi establirà una facultat de medicina miraculosa.

Y ja que som al capitol dels miracles, aquí 'n vá un altre que ab tota la formalitat de un neo publica una revista piadosa del extranger.

Un senyor protestant portava una botella d' aygua de Lourdes, desitjós de analizarla, per ferhi una estona de brometa.

Tot de un plegat vá sentir dintre de si un impuls inexplicable, y sense darse'n compte vá beure un trago de aquella aygua. ¡Oh prodij! Tot de seguit, ¡ay qué tinch! ¡ay qué tinch!... Se l' hi obra la llum de la gracia, confessa totas las sévas culpas y 's fá católich de veras.

Davant de semblants prodijis lo dia que compri un bitllet, me beuré un vés d' aygua de Lourdes, y á veure si trech la grossa de Madrid.

¡Qui sab!

Vá haberhi dias endarrera un principi d' incendi en un estanch del carrer de la Princesa, cremantse una cantitat de tabaco.

Un minyó aspirava 'l fum ab verdadera delicia.

—¡Ay gracias á Deu, deya, que al últim, fumém de franch!

A Madrid un francés feya ballar un ós pèl carrer. Després ab lo platet á la má demanava caritat. Finalment ple de desesperació s' adonava de que ningú l' hi havia dat ni un quarto.

—Estich tentat, vá dir plé de rabia, de deslligar l' os y abondarse'l.

—¡Apa maco! vá dirli una minyona.

Y del dit al fet, l' os sense cadena vá tirarse sobre la minyona.

Si aquella bestia hagués pogut parlar, de segur que hauria dit:

—Ja estich cansat de fer l' os, y me 'n vaig al bulto!

A Vilafranca del Duero l' arcalde vá separar al mestre de primeras lletras, y en lloch d' ell vá nomenar á un taberner.

—¿Per qué l' ha tret al mestre? l' hi preguntavan.

—Perque 'ls xicots no aprenen res.

—¿Y ab lo taberner vol dir que apendrán alguna cosa?

—Veurém: ell al ménos m' ha assegurat que al primer dia ja farán *esses*.

ANACREONTICA.

Com un àngel, hermosa, la vaig veure
sumida en plor amarch.
Sas llágrimas com perlas rodolavan
per son rostre esmaltat.
—¿Angel de Deu! ¿perqué plorar? vaig dirli
¿qui causa lo teu plany?
—Nant á la font se m' ha treneat lo cant
y 'l pare m' ha pegat

VÍCTOR SOLER.

QUÈNTOS.

A un senyor molt caritatiu se l' hi presenta una dona molt pobre:

—¿Que se us ofereix, germana? l' hi pregunta.

—Qué no 'm coneix? respon. Soch la dona del cego.

—Ah, sí ¿y qué tenim?

—Ay senyor: tinga pietat de nosaltres, la desgracia ja fá temps que s' ha desencadenat sobre casa nostra. Lo meu marit....

—Qué?

—Res, senyor, que ha recobrat la vista. Vel'hi aquí que fins are anava á captar y arreplegava una pila, y are tot de un plegat pert la carrera.

Un jove anant depressa pèl carrer trepitja inadvertidament á un senyor que tè 'ls péus molt grossos.

—¡Bestial exclama la víctima de la trepitjada. ¿No podria anar ab una mica més de cuidado?

—Dispensi, diu lo jove, pero també vosté tè uns péus que ocupa tota l' acera.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
De primera molts se 'n donan
sense poderse 'n donar;
la segona es una lletra
que no sè si es consonant;
la tercera quant domina
un no pot ni caminar
y 'l tot á cert personatge
li ha causat un daltabaix.

UN TIPO.

II.
D. Baldri prima mes
qu' una dos tres una tot,
y aixó que la tot no tè
efecte tan desastrós.

PAU SALA.

ENDEVINALLA.

Los de carn y ossos, caminan
caminan sempre; també
n' hi ha en las casas que son
foscos, clars, segons convé.

REPARILL.

GEROGLIFICH.

MISA
KISA
D 1870 A
LA
Ceres

P. S.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

- XARADA 1.ª—Bonaventura.
- IDEM 2.ª—Botó.
- AGENTÍGRAFO.—Cabas, cabás.
- MUDANSA.—Marina, marino, Marini.
- COMBINACIÓ NUMÉRICA.—6 4 3 2 5 1
2 1 4 5 3 6
4 3 2 1 6 5
1 6 5 3 2 4
5 2 6 4 1 3
3 5 1 6 4 2

6. CONVERSA.—Rosa.

7. BOMBO DE PARAULAS.—

P
R a p
P a r i s
P i s
S

8. GEROGLIFICH.—La llengua no tè ossos pero en trenca de molt grossos.

Barcelona. Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.